

เกณฑ์การจัดอัตรากำลังของบุคลากรพยาบาลในหน่วยบริการระดับตติยภูมิ

การกำหนดอัตรากำลังพยาบาลในโรงพยาบาล ระดับตติยภูมิควรเป็นไปตามภาระงานในการดูแลผู้ป่วยตามระดับความหนัก-เบา ของผู้ป่วย (Acuity Level) โดยมีพยาบาลที่มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับงาน มีสัดส่วนการผสมผสานระหว่าง RN และ Non RN อย่างเหมาะสม และควรมีการกำหนดสัดส่วนการกระจายอัตรากำลังในแต่ละเวรตามภาระงาน โดยมีข้อเสนอ ดังนี้

ข้อเสนอเกณฑ์อัตรากำลังพยาบาลระดับทั่วไป ชั้นต่ำ ในแต่ละหน่วยบริการระดับตติยภูมิ

ประเภท	ชั่วโมงการพยาบาล ต่อวันนอน	สัดส่วน พยาบาลวิชาชีพ : ผู้ป่วย (RN : Pt)
ผู้ป่วยนอก		1 : 100
อุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน		1 : 10
หอผู้ป่วยสามัญ		
กุมารเวชกรรม	6	1 : 4
สูติ	4	1 : 6
นรีเวชกรรม	4	1 : 6
อายุรกรรม	6	1 : 4
ศัลยกรรม/ ศัลยกรรมกระดูก	4.8	1 : 5
ศัลยกรรมอุบัติเหตุ/ ศัลยกรรม ประสาท	6	1 : 4
จิตเวช	6	1 : 4
หน่วยบำบัดเฉพาะ (ไตเทียม รังสี รักษาเคมีบำบัด) (ถ้ามี)	3 ชั่วโมงต่อราย	1 : 2
ห้องผ่าตัด		2 : 1
พยาบาลวิสัญญี		2 : 1
หอผู้ป่วยพิเศษ	6	1 : 4
หอผู้ป่วยหนัก (ผู้ใหญ่)	12	1 : 2
หอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจ (ผู้ใหญ่)	16	1 : 1.5
หอผู้ป่วยหนัก (เด็ก)	16	1 : 1.5
ห้องคลอด		2 : 1

หมายเหตุ : ถ้าใช้พยาบาลเวชปฏิบัติตรวจรักษาที่ OPD ต้องใช้พยาบาล 1 คน ต่อผู้ป่วย 30 คน

ทั้งนี้การกำหนดอัตราค่าจ้างพยาบาลต้องไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของชั่วโมงการพยาบาลต่อวันนอนตามระดับความหนักเบาของผู้ป่วย (Acuity Level) ในโรงพยาบาล ดังนี้

ระดับของ โรงพยาบาล	ทุติยภูมิ		ตติยภูมิ	
	ระดับต้น Early Secondary	ระดับสูง Late Secondary	ทั่วไป Tertiary	เฉพาะทาง Excellent center
IPD	3	4.5	6	6
ICU		12	12 - 16	16

Staff mix อาจมี RN : Non RN ได้เป็น 100 % : 0 80% : 20% 70% : 30% 65% : 35% หรือ 60% : 40% ก็ได้ ตามความซับซ้อน และความรุนแรงของผู้ป่วยที่ต้องการพยาบาล

สำหรับ Skill mix อาจต้องคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของ RN เช่น ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานพิเศษต่าง ๆ รวมทั้ง APN ซึ่งควรมีในบาง Area

ที่มา : แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉบับปรับปรุง). สภาการพยาบาล, 2551.